

Мінгальова Ю. І.,

аспірант кафедри прикладної математики та інформатики,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

В умовах комп'ютеризації усіх галузей людської діяльності, а також враховуючи швидкі темпи розвитку сучасного суспільства, постає потреба у підготовці компетентних спеціалістів, які зможуть не лише використовувати у своїй професійній діяльності передові технології, а й вміти швидко адаптуватися та реагувати на розвиток науково-технічного прогресу. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема активізації науково-дослідної діяльності студентської молоді, шляхом

участі їх сучасних наукових проектах на засадах використання інформаційно-комунікаційних технологій. Можливим варіантом вирішення цієї проблеми є створення єдиного науково-дослідного порталу, який буде спрямований на об'єднання студентів за інтересами в рамках науково-дослідної діяльності.

Аналіз наукової та спеціальної літератури свідчить про те, що питанням розвитку науково-дослідної діяльності в студентському середовищі присвячена значна кількість публікацій та наукових розробок відомих зарубіжних та вітчизняних вчених (Ю. К. Бабанський, Д. Б. Богоявленська, І. Є. Булах, П. Я. Гальперін, М. І Жалдак, В. І. Ключко, І. Я. Лернер, О. М. Матюшкін, Ю. І. Машбиць, Н. В. Морзе, Є. С. Полат, Ю. С. Рамський, С. А. Раков, С. О. Семеріков, З. С. Сейдаметова, А. В. Співаковський, І. Ф. Тализіна, Ю. В. Триус, Г. І. Щукіна та інші).

Попри значну зацікавленість та постійні спроби науковців підняти ефективність цієї ланки освітньої діяльності, немає стандартного підходу до організації науково-дослідної діяльності у вищій школі, яка б об'єднувала широке коло молодих дослідників за певними науковими інтересами і сприяла здоровій конкуренції між ними. З огляду на це, виникає необхідність окреслити основні принципи організації такої роботи, що і є метою даної статті.

Покращення рівня використання наукового потенціалу є важливим напрямом підвищення ефективності науки, що значною мірою залежить від організації праці науковців. Необхідність наукової організації творчої роботи виникає у зв'язку з науково-технічним прогресом та посиленням потреби в координації і взаємному пов'язанні цілого ряду однорідних за технічним характером процесів колективної праці, коли застарілі методи організації, що ґрунтуються на практичному досвіді окремого дослідження, вже не забезпечують оптимальності творчого процесу [2].

Наукова праця, як особливий вид пізнавальної діяльності, базується на ряді принципів: творчий підхід, плановість, динамічність, колективність,

самоорганізація [1]. Розкриємо коротко зміст кожного з них.

Творчий підхід передбачає вивчення та узагальнення досягнень в даній галузі знань, їх критичне осмислення та створення нових концепцій. Він направлений на виробництво нових знань і, зокрема, на пізнання об'єктивних законів та тенденцій розвитку явищ, що дозволяють вирішувати нові науково-теоретичні та науково-практичні проблеми [1].

Основою організації наукової праці є план, а вихідним організаційним принципом – *плановість*. Особливості сучасного наукового дослідження і, перш за все, його складність, трудоємність, тривалість виконання вимагають організуючої сили плану. Крім того, через пов'язаний з науковою працею ризик тут особливо значна небезпека невиправданих витрат часу та засобів [1].

Динамічність організаційних форм праці визначається тим, що в умовах прискорення темпів розвитку науки, змінюються форми розподілу та кооперації праці (розподіл кадрів, рівень колективності праці, розподіл роботи на етапи, організація робочого місця та інші). Вона викликає необхідність оперативного забезпечення координації дій працівників в процесі дослідження. На підставі отриманих результатів в робочі плани та методику виконання робіт вносяться корективи, направлені на успішне завершення досліджень в передбачені строки [1].

Колективність праці в наукових дослідженнях обумовлена зростанням спеціалізації працівників, масштабами і складністю досліджень, розвитком матеріально-технічної бази. В сфері розумової праці спілкування між її учасниками опосередковується усною мовою та письмом, що не завжди сприяє швидкості і точності взаєморозуміння. Тому виникла необхідність об'єднання сил багатьох науковців, хоча безпосередній процес творчості має індивідуальний характер [1].

Самоорганізація праці – це комплекс заходів соціологічного та психофізіологічного характеру, які здійснюються самим науковцем для забезпечення системи і порядку в роботі. В зв'язку з тим, що дослідження

економічних процесів пов'язані з обробкою значних масивів цифрової інформації, дослідник повинен виробити в собі такі риси характеру, як зосередженість, уважність, аналітичність мислення, що дозволяє критично оцінювати результати виконаних розрахунків [1].

Отже, окреслення основних принципів організації науково-дослідної діяльності студентської молоді, дозволяє активізувати розвиток системи таких інтелектуальних творчих якостей особистості як інтуїція і креативність. Крім того сприяє реалізації особистісно-орієнтоване навчання; розширенню обсягу знань, умінь та навичок студентів; формуванню активності, ініціативи, допитливості, а також спонукає до самостійних наукових пошуків.

Список використаної літератури

1. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]: указ Президента України від 25 червня 2013 р. №344/2013. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
2. Спірін О. М. Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів інформатики за кредитно-модульною системою: монографія [Електронний ресурс] / за наук. ред. акад. М.І. Жалдака. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – 300 с. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/459>.